מתיר כדכתיב אלה ראשי המטות וכתיב לא יחל דברו אבל ראשי

המטות מוחלין לו ומסיים הברייתה נחמר כאן כו' ונחמר בשחוטי

חוץ מה להלן דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל דכולהו מיחייבי

משום שחוטי חוץ: אף בפרשת נדרים

כו'. ולקמן מפרש למאי הלכתא:

ל) ב"ב קכ: כל הסוגיא,
[לקמן ע"ב וש"נ],
נ"ב קכ: מיר ט.],

בי"ב קכל. לית לון ד) [בב"ב קכל. אימא ר' יוסי], ד) [שייך לדף נו:], ו) [פ"י ה"ח], נו.ן, ד) פיריט מן, נו עני סנהדרין קב ע"ב וברש"י שם: זקנים שפלים, ד) [ויקרא ז], ע) [אחרי

פרשה ון, י) [שמות יג], כ) [מכאן שייך לע"ב], ל) [ויקרא כג],

תורה אור השלם ו. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְאֶל בָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דר יידי די די יידי יאמרת אליהם זה הַדְּבָּר אָשֶר צוָה ייָ לַאמר:

2. וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאשֵׁי הַמַּטוֹת לִבְנִי יִשְׂרָאֵל הָמַטוֹת לִבְנִי יִשְׂרָאֵל הַמַּטוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמר זָה הַדְּבָר אֲשֶׁר רמדרר ל ר :צְוָה יִיָּ: ַנְיְדָבֶר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדִי וַיְדָבֵר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדִי יי אל בני ישראל: . ויקרא כג מד

מוסף רש"י . מה בשחוטי חוץ אהרן י ובניו כו'. כמיב בהו דבר אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל, אף פרשת נדרים אהרן ובניו וכל ישראל, כחילו כתיב נהס וכל ישראל, כדמפרש לקמן למאי הלכתא (רשב"ם ב"ב קב:). אף להלן. נשחוטי חון ראשי המטות (שם). רשת נדרים למאי בפו שוו נודים למאי הלכתא. בעינן גבי נדרים אהרן ובניו וכל ישראל (שם). להכשיר שלשה (שם). להכשיר שלשה הדיוטות. דכתיב לא יחל דברו, הוא אינו מיחל אבל אחרים מתירין לו, כגון שלשה דהוו בית דין בדאמרינן בסנהדרין (ג.) ואפילו לשתואל דאתר החם יומפינו נשנוחור למנוו יאנט שנים שדנו דיניהן דין אלא שנקראו ב"ד חלוף, הני דיני ממונות, אבל רי איסור נדר לא סגי בפחות מג', ולהכי אהני גזירה שוה כאילו נכתב בנדרים אהרן ובניו וכל ישראל, לומר לך ששקולין כל ישראל להתיר טפוקונין כני ישרחל ניהני. נדרים, ואפילו הדיוטות, כאהרן ובניו (ב"ב שם). ראשי המטות דמשמע מומחין ביחיד מומחה. .(DW) י בגמרא, כלומר רב בהק, והאי דכתב ראשי מובהק, ואו ...... לשון רבים, מומחין דעלמא יייייי יייאלה קאמר (שם). שיש שאלה קחתת (שם). שיש שאלה בהקדש. כמו שיש שאלה בנדרים, דבנדרים כמיב לא יחל דברו, והוא שחט קדשים בחוץ ונתחייב כרת ואח"כ הלך אלל חכם להתיר לו הקדשו ומלא לו פתח של חרטה

עוף בחוץ אינו חייב: והכתיב שבת עמהן. בסמוך לאותו פסוק וידבר משה את מועדי ה' בפרשת אמור אל הכהנים וכתיב לעיל מינה מלבד שבתות ה' וגו': והא. פרשת נדרים: מסיטרא כתיבא. בלד אותה הפרשה דפנחס כתיב פרשת נדרים: ה' נאמרו ולא נאמרה פרשת נדרים עמהן והא מסימרא כתיבא א"ל הכי קתני נשאל עליה פטור דכיון שיש שאלה בהקדש כאילו לא הקדישה מעולם דמי דחכם עוקר הנדר מעיקרו: לבים שמאי דאמרי אין שאלה בהקדש. בריש פרק ב"ש (מיר דף ל:) דהקדש טעות הקדש וכיון שכן ודחי לב"ש אין שאלה בהקדש דשאלה לא מהני אלא משום דהוה ליה כנדר טעות: ראשי המטוח דכסיב בשחוטי חוץ למאי הלכחא. דכיון דילפינן גזירה שוה מנדרים הוו להו שחוטי חוץ כאילו כתיב בהו נמי ראשי המטוח: וה הדבר. לב"ש דלא מוקמי לה לג"ש: לומר חכם מסיר ואין בעל מסיר וכו'. וכי חימא ולב"ה דמוקמי לה לג"ש מנא להו הא איכא למימר דמיניה נמי ילפי לה דנהי דזה הדבר דנדרים לאו מופנה הוא כיון דוה הדבר דשחוטי חוץ מופנה הוה ליה מופנה מלד אחד ולמדין: זה הדבר דשחוטי חוד למה לי. לב"ש דלית להו גזירה שוה: לומר על השחיטה הוא חייב. וב"ה נפקא להו מדכתיב אשר ישחטים וכדאיתא בתורת כהניסים: להכשיר ג' סדיוטום מנא להו. דהא לב"ה ילפינן להו מגזירה שוה דשחוטי חוץ: ולא נאמרה שבם בראשים עמקן. קס"ד עם פרשת המועדות: ולא

> ועקר את ההקדש מעיקרו ועבדיה כהקדש טעות, הוה החדש מעולם ופטור

מה הקדש מעוכם ופטור מכתם, והוא הדין לכל דבר הקדוש במולא שפתיו, כגון תרומות ומעשרות, דאי בעי מיתשיל עלייהו וחוחרין לטיבלן כדאמרינן בשילהי פרק הטודר מן הירק (שום). לב"ש דאמר אין שאלה בהקדש. אין שאלה בשום הקדש בעולם, דאפילו כשימולא לו החכם פתח של חרטה אינו יכול להחירו, דאע"ג דעוקר את הנדר מעיקרו ועושהו נדר של טעות, אפילו הכי גבי הקדש לא אמרי ב"ש הכי, דאפילו כשנעשה ההקדש בטעות הידוע למקדיש חשבי ליה הקדש גמור, כ"ש היכי דהוקדש בלא טעות שלא יועיל פתח התכטה שימולא לו החכם להחירו (שום). חכם מתיר. בלשון מותר לך מותר לך, כדכתיב לא יחל דברו, הוא דלא יחל אבל אחרים מוחלין לו, ולשון היחר משמע להו לרבין האי לא יחל, וטעם יש לדבר, לפי שהחכם אינו מחיר ביום שמעו כמו בעל בלא טענה, אלא ע"י שמולא לו חרטה ועקר את הנדר מעיקרו, הלכך לא שייך ביה לשון הפרה אלא לשון החרה, שהחיר לו איסור ע"י הוראה וטענה גמורה, אבל בעל מיפר לאשחו ביום שמעו בלא

ה הדבר אשר לוה ה'. דברים ככתבן דאין בעל מתיר דכתיב אם ובירושלמי משמע דחכם נמי מלי קאמר אין כאן נדר אין כאן שבועה הפר יפר אותם אישה: מ"ל זה הדבר. ואי אפשר לשנות בדבר וחכם - דגרם התסף בעל שאמר בלשון חכם והחכם שאמר בלשון בעל לא אמר כלום אלא זה אומר כהלכתו וזה אומר כהלכתו הבעל אומר מופר ליך והזקן אומר אין כאן נדר אין כאן שבועה ולפי זה משמע

לי דלישנא דמופר שייך מכאן ואילך ולישנא דמותר בדבר שהיה מותר מעיקרו: נחמר כחן זה הדבר. בפרשת נדרים: מה בשחוטי חוץ אהרן ובניו וכל ישראל. דהא כתיב בריש ההיא פרשה דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל שכולן שוין בה אף בפרשת נדרים אהרן ובניו וכל ישראל דכולן כשרין להתיר את הנדר: ומה כחן רחשי המעות. בנדרים דרחשי המטות כתיב בהו להלן בשחוטי חוץ ראשי המטוח. ומפרש לקמן למאי הלכתא: אמר רב אחא בר יעקב להכשיר שלשה הדיוטות. האי הדיוטות דאמרי׳ לא כולהו הדיוטות כשרין אלא הנהו דכי מסברי להו מיהא סברי וכדכתיבנא בפרק ארבעה נדרים (לעיל כג. ד"ה והתר). והיינו דגרסינן בירושלמים שלשה שהן יודעין לפתוח מתירין כזקן. ונראה בעיני דנהי דלא שוו נדרים לשחוטי חוץ דהא בשחוטי חוץ כולהו שוו ולא מוקמא גזרה שוה לא קשיא מידי דממילא משמע האי כדיניה והאי כדיניה דהדיוטות דגריעי כולי האי דאפילו כי מסברי להו לא סברי סבי דבהתאי נינהו ופשיטא דלא חזו להתיר נדרים דכיון דלא סברי כלל אפי׳ כשהן מתירין אינן יודעין מה מתירין: והא ראשי המטות כתיב. ומשמע אבל הדיוטות לא: ביחיד מומחה. דכיון דגז"ש מרבי הדיוטות וראשי המטות ממעט להו על כרחך אית להו לקיומי תרוייהו ראשי המטות ביחיד והדיוטות בשלשה. וכי תימא תלתא מנא לך כיון

שיכול ומה בעל שאין מתיר מפר חכם להכשיר ג' הדיוטות. בהפרת נדרים שמתיר אינו דין שמפר ת"ל זה הדבר בעל דאהרן חד ובניו חד וכל ישראל הרי מפר ואין חכם מפר שנאמר כאן זה הדבר מלחא ומדכחיב בהו כל ישראל שמע ונאמר להלן יזה הדבר בשחוםי חוץ מה בשחוםי חוץ אהרן ובניו וכל ישראל אף מינה להכשיר שלשה הדיוטות: והא ראשי המטות לחיב. בהפרת נדרים פרשת נדרים אהרן ובנין וכל ישראל ומה כאן דמשמע מומחין: [ביחיד מומחה]. להכשיר בהן יחיד מומחה לרבים: ראשי המטות אף להלן ראשי המטות ראשי המטום בשחוטי חוץ למאי בפרשת נדרים למאי הלכתא אמר רב אחא הלכתא. דהא אקשינן להו להפרת בר יעקב "להכשיר שלשה הדיוטות והא נדרים: לומר שיש שחלה בהקדש. ראשי המטות כתיב יאמר רב חסדא דפרשת שחוטי חוץ שייכא לגבי הקדש ואיתימא ר' יוחנן ביחיד מומחה ראשי וקמ"ל ראשי המטות דנשאלין עליו המטות בשחוטי חוץ למאי הלכתא אמר רב דהקדש טעות אינו הקדש: אין שאלה ששת לומר ישיש שאלה בהקדש לב"ש בהקדש. דהקדש טעות הוי הקדש: ב"ש לית להו ג"ש. ולא הוה כתיב ידאמר אין שאלה בהקדש ראשי המטות □ ראשי המטות בשחוטי חוץ דלא גמרינן דכתיב בשחוטי חוץ למאי הלכתא ב"ש ג"ש: וקא מקשינן לב"ש למאי לית להו גזירה שוה זה הדבר בפרשת נדרים הלכתא כתיב זה הדבר בשחוטי חוץ: למאי כתיב לומר חכם מתיר ואין בעל מתיר ואינו חייב על המליקה. שאם מלק בעל מפר ואין חכם מפר זה הדבר בשחומי חוץ למאי כתיב לומר יעל השחימה חייב ואין חייב על המליקה אלא לב"ש להכשיר ג' הדיוטות מגלן נפקא להו מדרב אסי בר נתן דכתיב יוידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל והתניא רבי יוםי הגלילי אומר מועדי נאמרו ולא נאמרה שבת בראשית עמהן בן עזאי אומר מועדי נאמרו ולא נאמר פרשת נדרים עמהן יירב אםי בר נתן קשיא ליה הא מתניתא אתא לנהרדעא לקמיה דרב ששת ולא אשכחיה אתא אבתריה למחוזא א"ל מועדי ה' נאמרו ולא נאמרה שבת בראשית עמהן והא כתיב שבת עמהן ותו מועדי

זה הדבר חכם מתיר ואין בעל מתיר תניא

אידך זה הדבר בעל מפר ואין חכם מפר

פירוש הרא"ש

דמפקת ליה מחד אוקמיה אתלתא כעין ב"ד: לומר שיש שחלה בהקדש. שחם הקדיש בהמה ושחטה בחוץ ואח"כ

ת"ל זה הדבר. מכס מתיר כדכתיב לא יחל דברו ודרשינן הוא אינו מיחל אבל אחרים מוחליו חולין ומתירן מעיקרן: להכשיר שלשה הדיומו לה דכל ישראל כשרין להפר נדרים (ובזו) [וב"] ליכא למימר מדאינטריך ראשי המטוח להכשיר יחיד הוו ב״ל שקול הלכך לריך שלשה ואפילו לשמואל דאמר שנים שדנו דינם דין ה"מ לממונא אבל לאיסורא מומחה. והא דכתיב ראשי בלפון רבים מומחין דעלמה קהמר: לומר שיש שארה בהקרש. שהם שחט קדשים בחוץ ונשאל על הקדשו נפטר מקרבן וכרת וה" לכל דבר הקדוש במוץ הקדוש במולא שפחיו כנוז חרומה ומנושר מן הירק (לף נע.):

נאמרה פרשה נדרים. עמהם עם המועדות: והא לחיב שבה בראשית עמהן. דבקדר אמור אל הכהנים כתיבא שבת ומועדות בתר הכי בחדא פרשתא: והא מסיטרא לסיבא. פרשת נדרים כתיבא בקצה פרשת המועדות דבקדר פנחס כתיבי כולהו מועדות ובתר הכי בראשי המטות פרשת נדרים. סטרא תרגום של קלה?: ? מועדי ה' לריכין קידוש ב"ד. כדכתיב אשר תקראו אותם? קרי ביה אתם שלריכין ב"ד לקדש ראשי חדשים כדי לעשות המועדות בזמנן: שכם בראשים אינה לריכה קידוש ב"ד. שאין ב"ד לריכין לקדש אחד בשבת כדי לעשות שביעי לו שבת והיינו דקתני מועדי ה' נאמרו לענין קדושת ב"ד וכדפרישנא שבת בראשית לא נאמרה עמהן לאותו ענין של קידוש והיינו דקאמר בן עזאי מועדי ה' נאמרו לענין שלריך מומחין לקדש את החדש מפני המועדות אבל פרשת נדרים לא נאמרה עמהן לאותו ענין דמדכתיב אשר מקראו אותם ולמשה ואהרן קאמר משמע דבעי תרי מומחין כוותייהו ואין ב"ד שקול ומוסיפין עוד אחד הרי ג' וכיון דשבת ונדרים סמיכי למועדות וכתיב במועדות אלה למעוטא משמע דממעט להו כל חד וחד למילתיה שבת לקידוש ב"ד דאיהי קבעה אנפשה ונדרים לומר דלא בעי׳ בהו מומחין דאפילו בהדיוטות סגי: והא בפרשם נדרים ראשי המטום כסיב. אלמא הדיוטות אין כשרין להפרת נדרים: ביחיד מומחה. להכי כתיב ראשי המטות לאשמועינן דהיכא דהוי מומחה ביחיד סגי וממעוטא דאלה ילפינן דהיכא דהוו הדיוטות מתכשרי בשלשה. (ה), אמר שור שחור שילא מביתי ראשון יהא קדוש וילא לבן ב"ש אומר הקדש הילכך לא מהימי שלולה דאפילו טעות ודאי היה הקדש וכ"ש בטעות שעל ידי תרטה ילא לחולין: ב"ש לית לדו נוידה שוד. ולקמן בעי הדיוטות מנא להו דאי היו הקדש וכ"ש בטעות שעל ידי תרטה ילא לחולין: ב"ש לית לדו נוידה שוד. ולקמן בעי הדיוטות מנא להו דאי הוו דרשי ג"ש למילף נדרים משחוטי חון להכשיר הדיוטות הוו ילפי נמי שחוטי חון מתדרים לאין ג"ש למחלה: לומר לך הכם מתיר ואין בעל מתיר. וברייתא ללעיל לאית ליה ג"ש וגם חכם מתיר ואין בעל מתיר ס"ל דמופנה מלד את הך דשחוטי חוץ: על השחימה הוא חייב. אם שתט שוף קדשים בחון חייב אט"פ שאין זה דרך הכשרו בפנים ואם מלקו בחוץ פטור. ומאן דדריש גזרה שזה נפקא ליה כדדריש בחורת כהנים אשר ישמט על השוחט הוא חייב ואינו חייב על המליקה:

סו א ב מיי פ״ו מהלי שבועות הלי א ופ״ד מהלי נדרים הלי ה סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רכח סעיף א: סז ג מיי׳ פי״ג מהל׳ נדרים הל' כה ופ"ד סמג לאוין רמב טוש״ע י״ד סימן רג סעי' ג: סח ד מיי' פי"ח מהל' מעשה הקרבנות :סלכה יח

תוספות מה בשחומי חוץ כו'. לקמי' מפ' לה: להכשיר ג' הדיומי' דמד ליבר ג' הדיושו'. דחד ליכא למימר, מדאנטריך קרא ראשי מטות ליחיד מומחה מכלל דהדיוטו׳ לא סגי מכלל הדיוטו׳ לא סגי בחד, ומדאפיק לחד בחד, ומדאפיק אוקמי' אמלמא, כמו דבעי' שלשה: לומ' שאלה בהקדש. כמו דין שחט קדשי בחוץ ונשחל ההקדש מפטר מקרבן וכרת: ולב"ש דאמרי אין . שאלה בהסדש. דאמרי בנזיר (ל:) דהקדש טעות הקדש. [וממילא] דאין שאלה, דשאלה דנדר משום שחנה, לשחנה דנדר משום דמשווי לנדר נדר טעות: זה הדבר דנדרי'. כיון דלא גמרי ג"ש, למאי הלכתא: חכם מתיר וכו'. ילר"י דלעיל (עו:) דכי נמי דרשי' ביה הך, דרי' מיניה ג"ש, דהוי מופנה מלד לחד גבי שחוטי חוץ: הא בתי' שבת. תחלת מועדות פ' פנחס (נמדנר כח): והא מסימרא כתי'. נמר פרש' [המועדות בראשי]